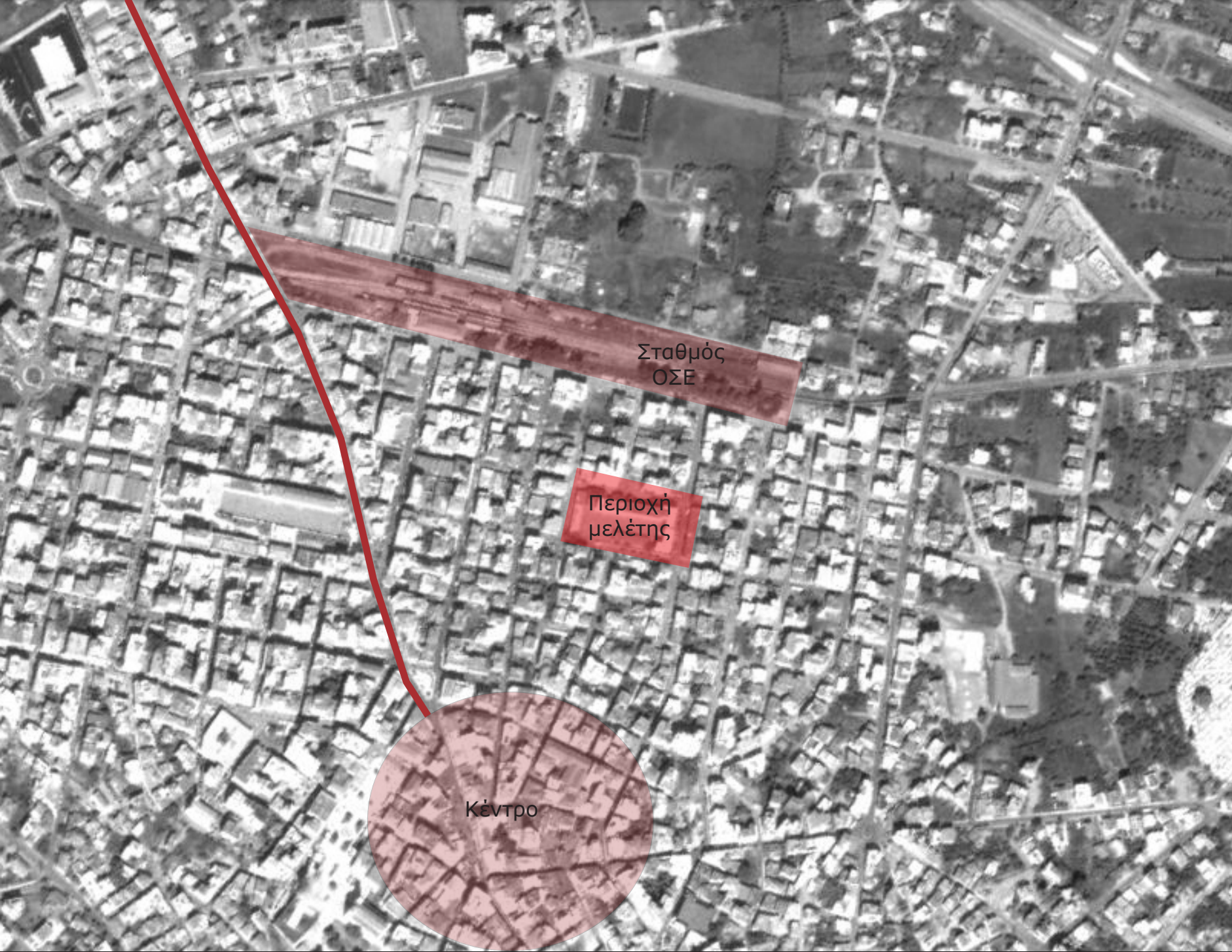

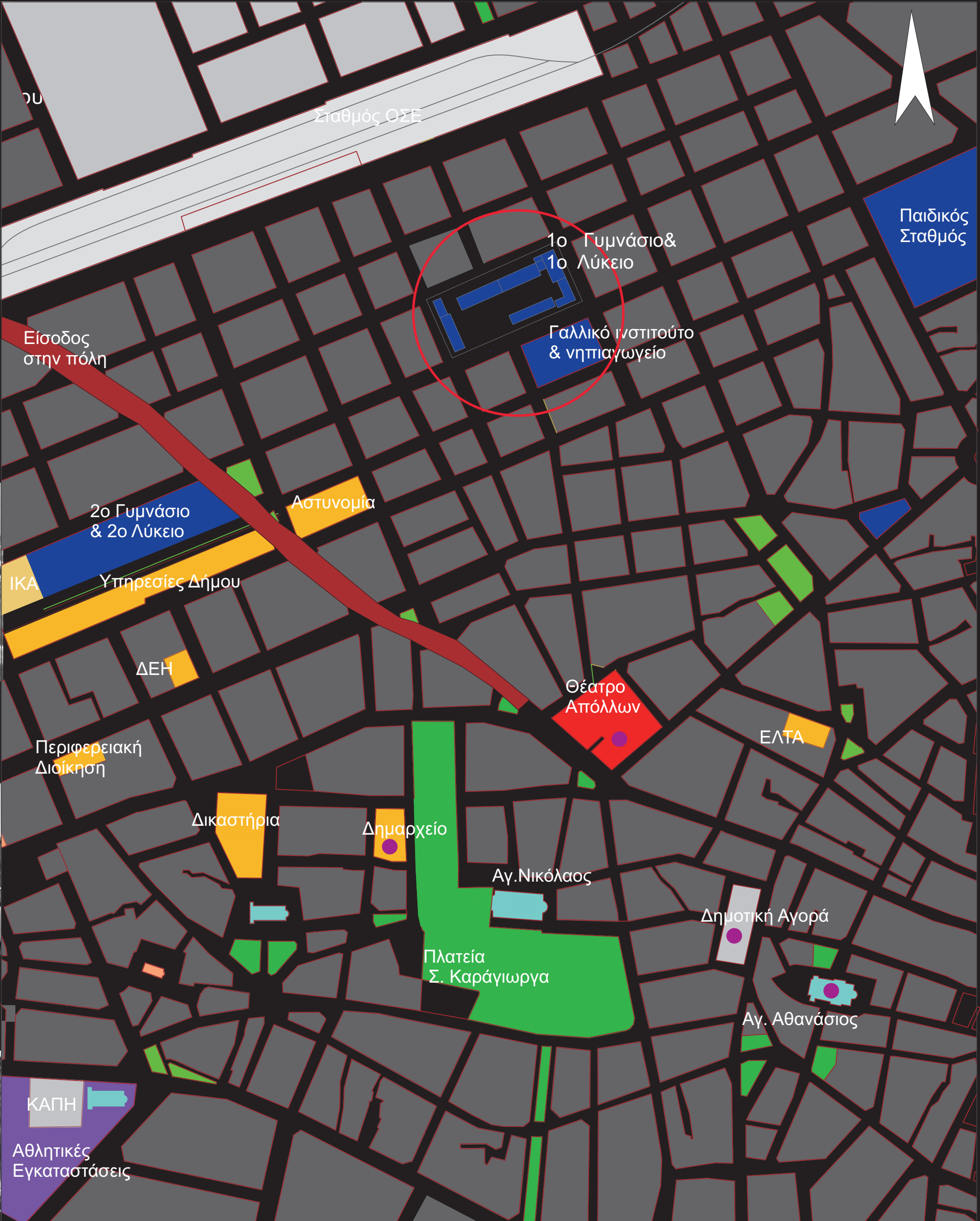

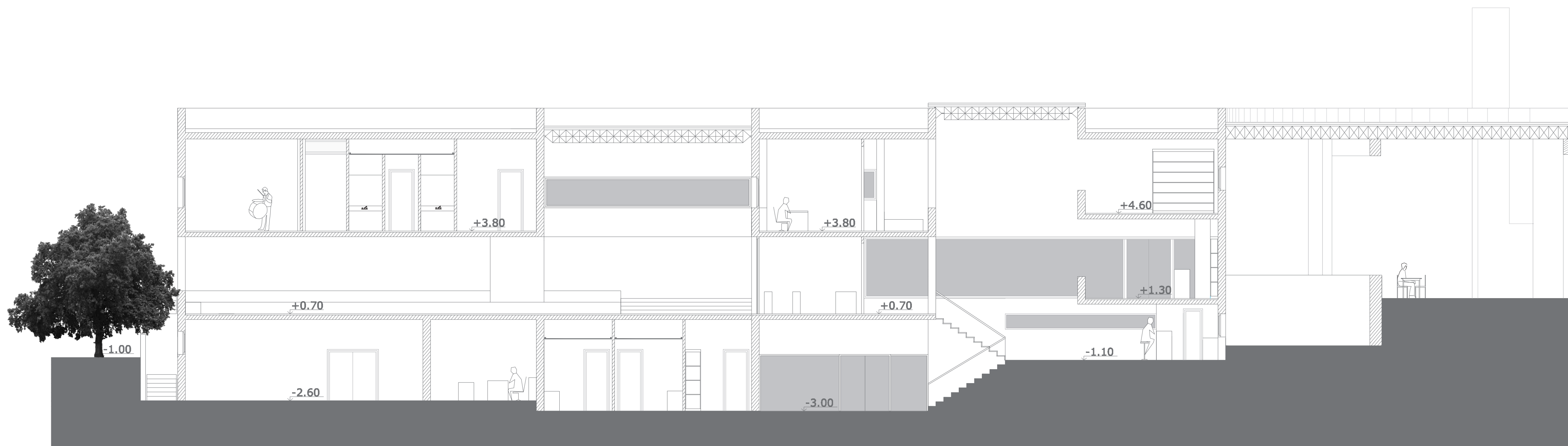
Η πόλη του Πύργου βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο της Πελοποννήσου και είναι η πρωτεύουσα του νομού Ηλείας. Γειτνιάζει με την αρχαία Ολυμπία και άλλους σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, βρίσκεται κοντά στο λιμάνι του Κατάκολου και περιβάλλεται από περιοχές εξαιρετικού φυσικού κάλλους. Η πόλη είναι γνωστή για την καλλιέργεια της σταφίδας, η οποία κατά τον περασμένο αιώνα μαζί με την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Πύργου -Κατάκολου συνέβαλαν στην ανάπτυξη της οικονομίας της πόλης και στη μεταμόρφωσή της από μικρό οικισμό σε αστικό κέντρο. Έκφραση της ανθηρής αυτής οικονομίας αποτέλεσαν τα περίτεχνα νεοκλασικά κτίρια (Δημαρχείο, Δημοτική Αγορά, Αγ. Αθανάσιος, Θέατρο Απόλλων, Μανωλοπούλειο Νοσοκομείο) στην πόλη εκείνη την περίοδο (κάποια από αυτά έργα του διάσημου νεοκλασικού αρχιτέκτονα Ε. Τσίλλερ) υποδηλώνοντας και πολιτιστική ακμή.

Σήμερα ο Πύργος έχει 45.000 κατοίκους, εμφανίζει σημαντική πληθυσμιακή αύξηση τα τελευταία χρόνια και αποτελεί το εμπορικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Έχοντας χάσει την αίγλη του περασμένου αιώνα και σε οικονομικό και σε πολιτισμικό επίπεδο, εμφανίζει σημάδια στασιμότητας, όπως και κάθε άλλη πόλη της ελληνικής περιφέρειας. Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται:

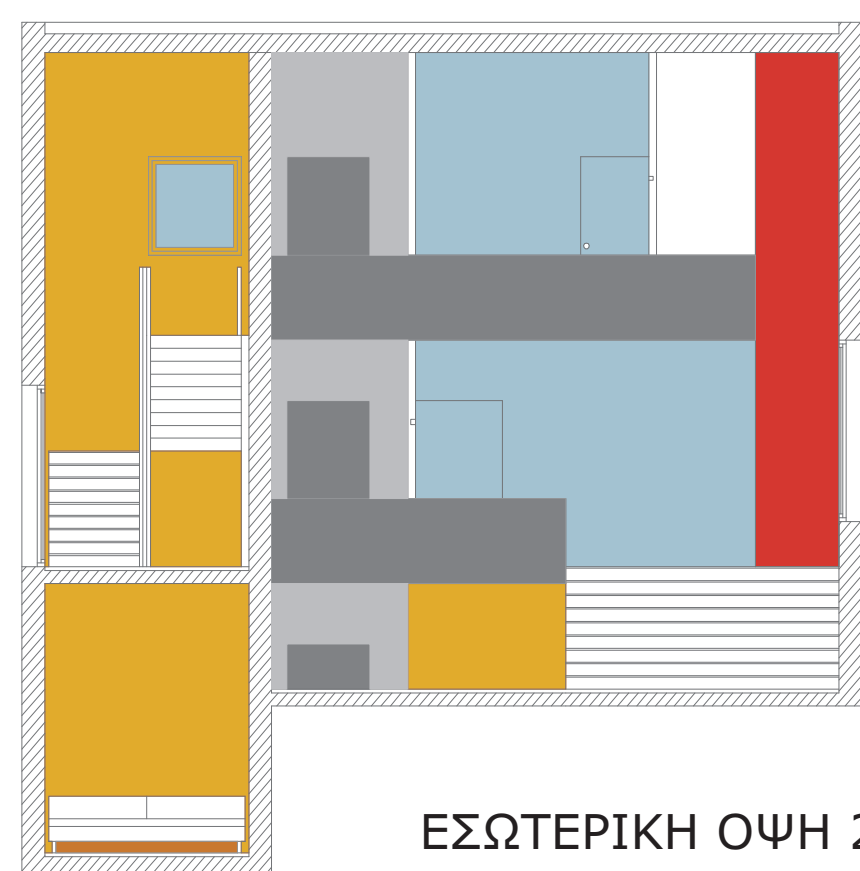
έλλειψη σε δημόσιους ελεύθερους χώρους
έλλειψη σε χώρους πολιτισμού και ψυχαγωγίας &
υποβάθμιση του δημόσιου χώρου και του αστικού πρασίνου

Ως περιοχή μελέτης επιλέγεται το οικοδομικό τετράγωνο που περιλαμβάνει το 1ο Γυμνάσιο & 1ο Λύκειο Πύργου και ορίζεται από τις οδούς Γυμνασιάρχου Δούκα, Τσαλδάρη, Βενιζέλου και Παπαφλέσσα. Βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της πόλης, κοντά στην οδική αρτηρίαεισόδου και εξόδου από την πόλη καθώς και τον σιδηροδρομικό σταθμό. Ο αστικός ιστός αναπτύσσεται κατά το ιπποδάμειο σύστημα. Η κύρια χρήση γης είναι η κατοικία. Η δόμηση είναι πυκνή και υψηλή,

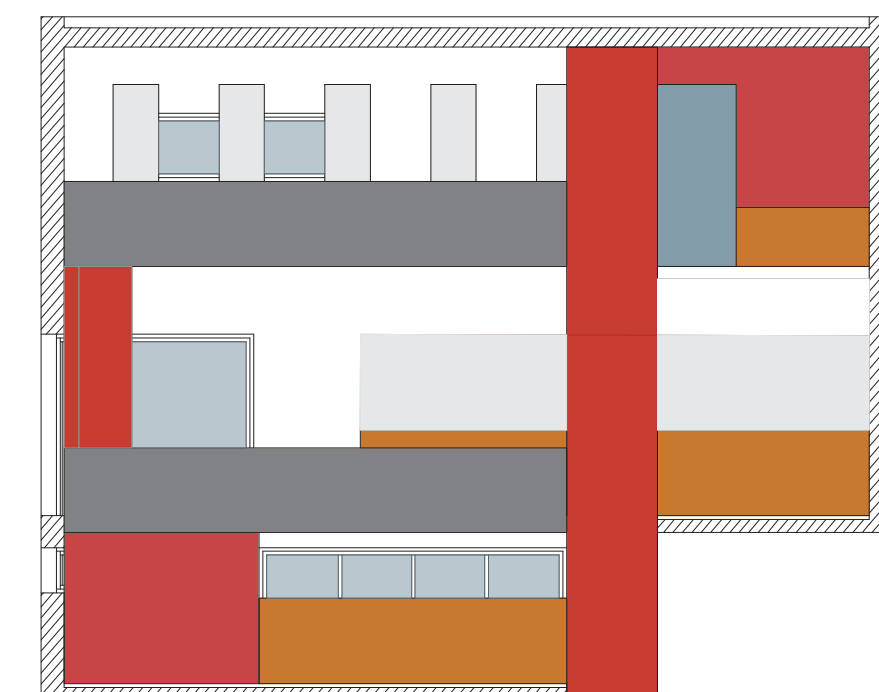
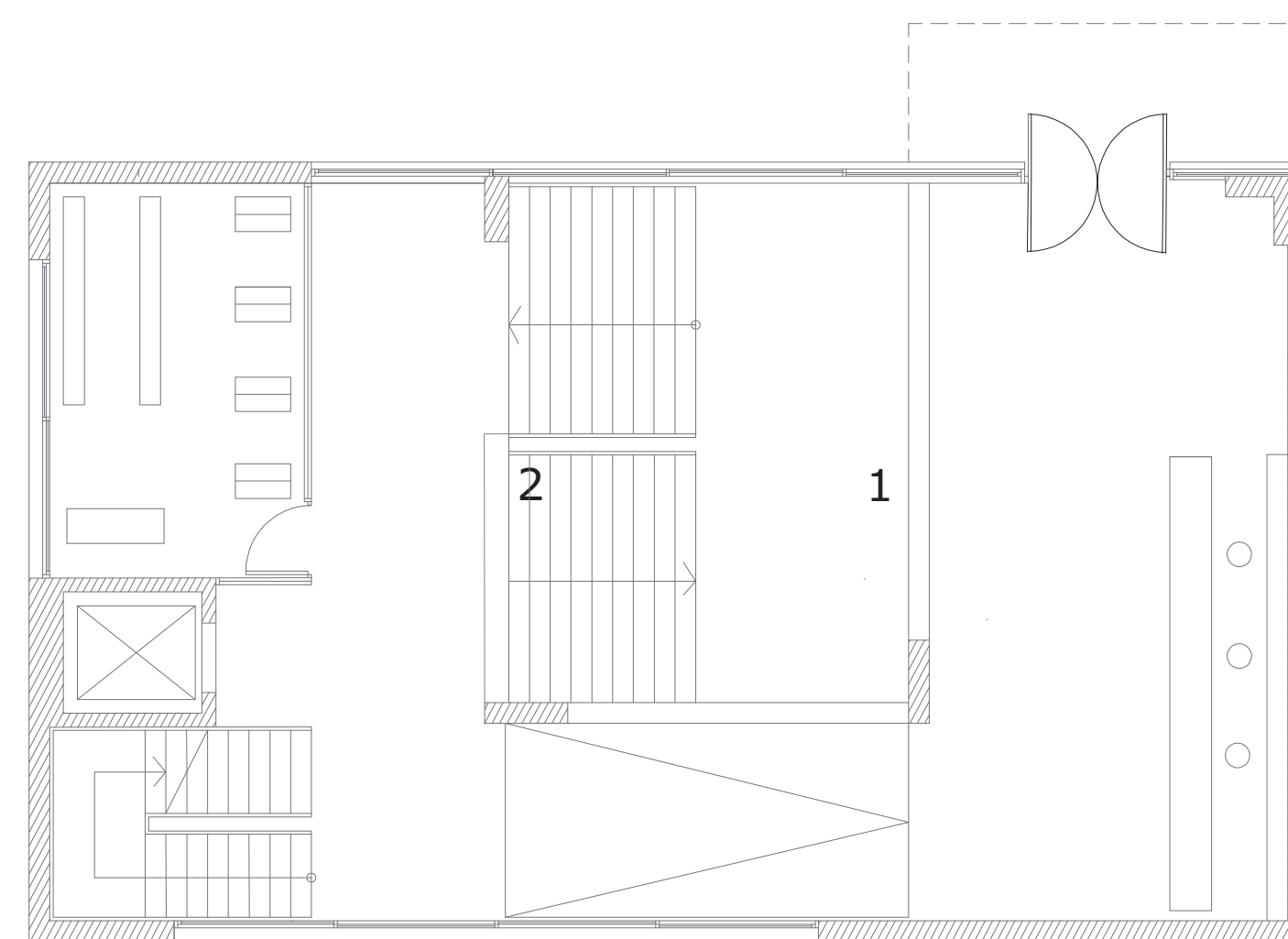

ΤΟΜΗ Θ-Θ'

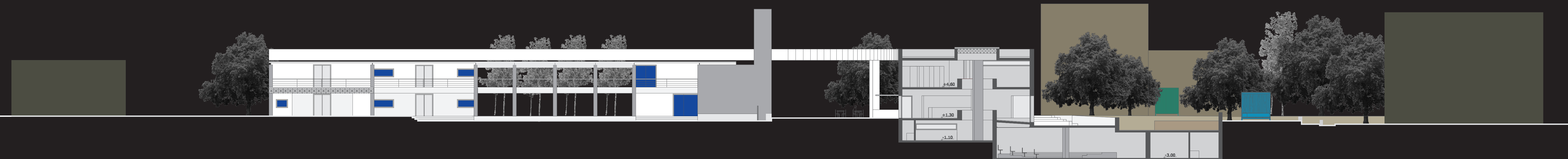
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΨΗ 2

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΨΗ 1

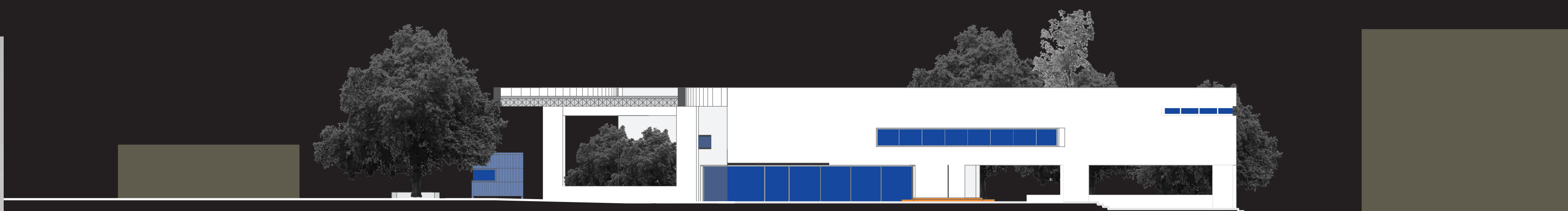
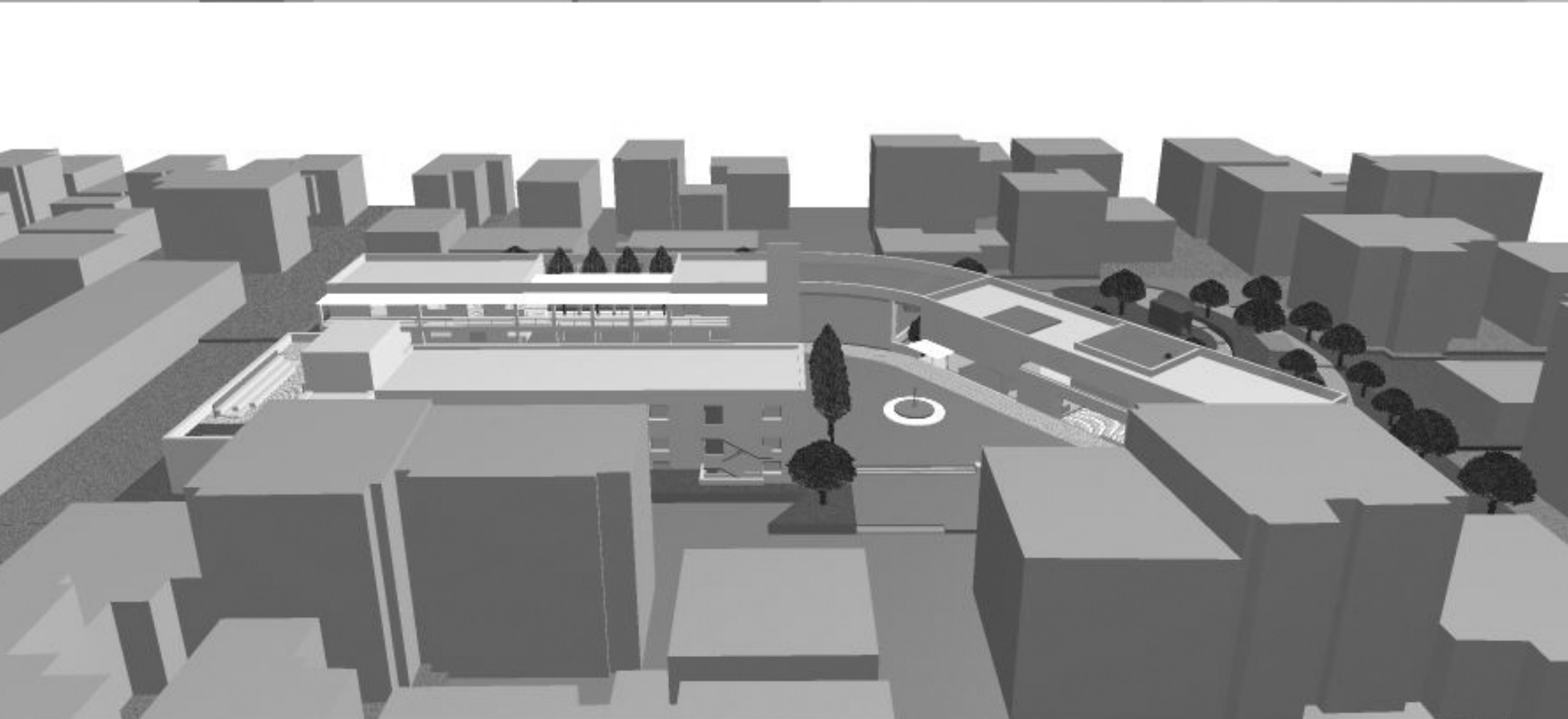
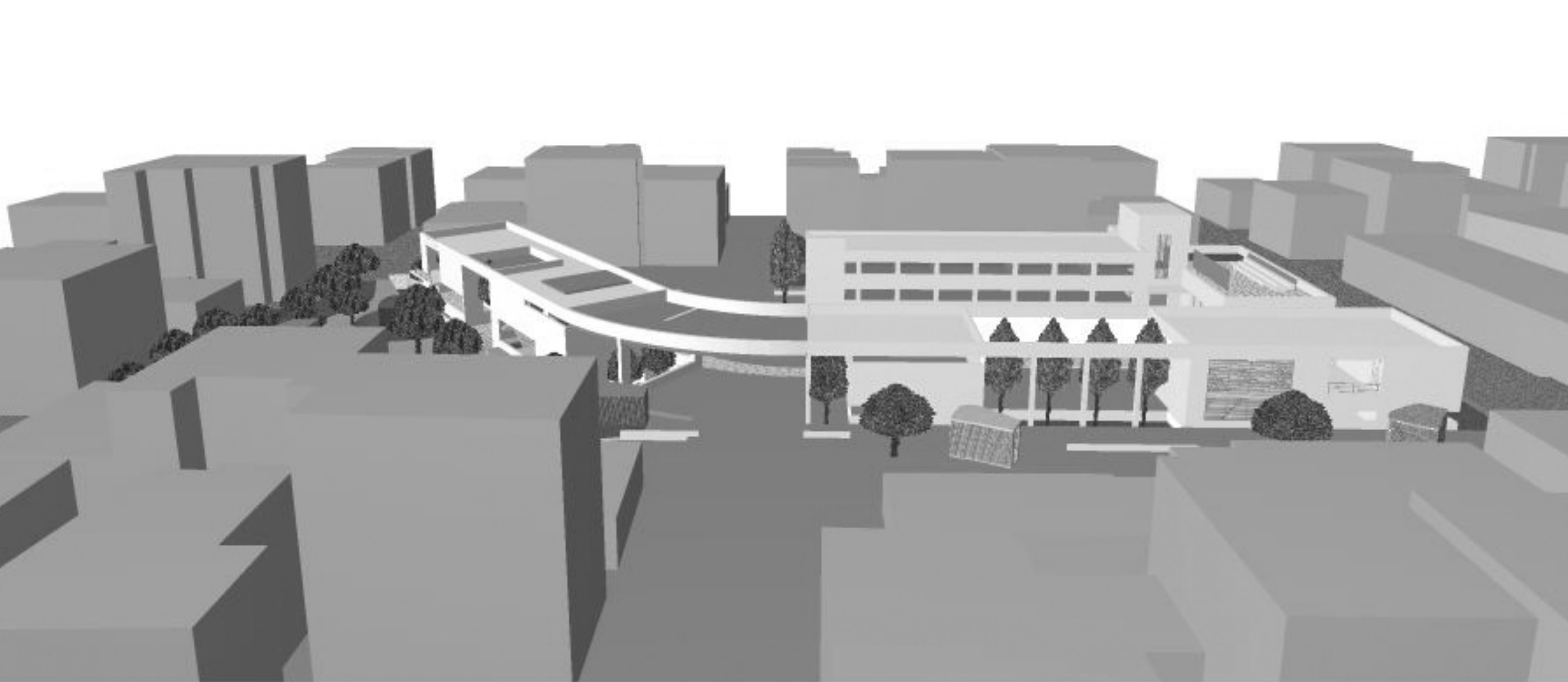

ΤΟΜΗ Ε-Ε'

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

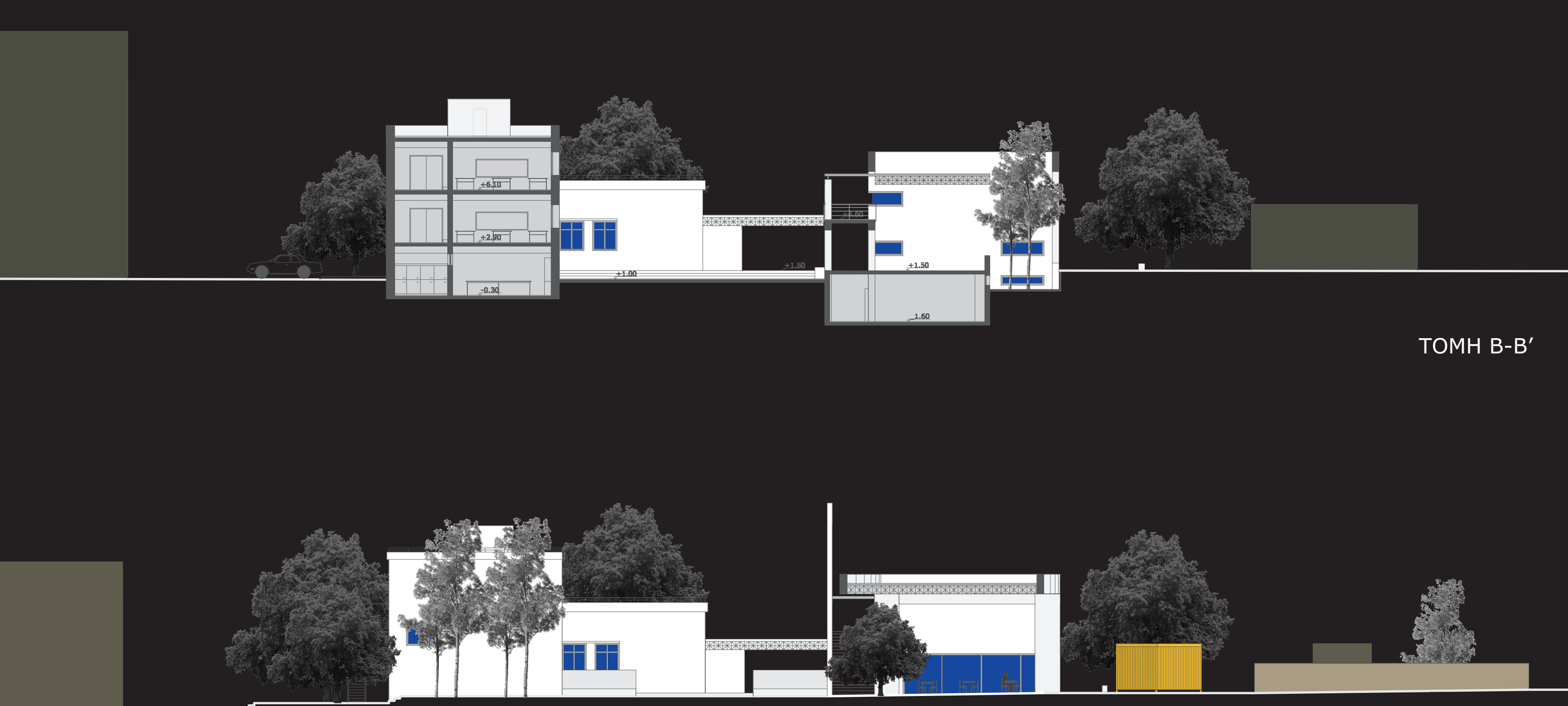
ΤΟΜΗ Γ2-Γ2'

ΤΟΜΗ Η-Η'

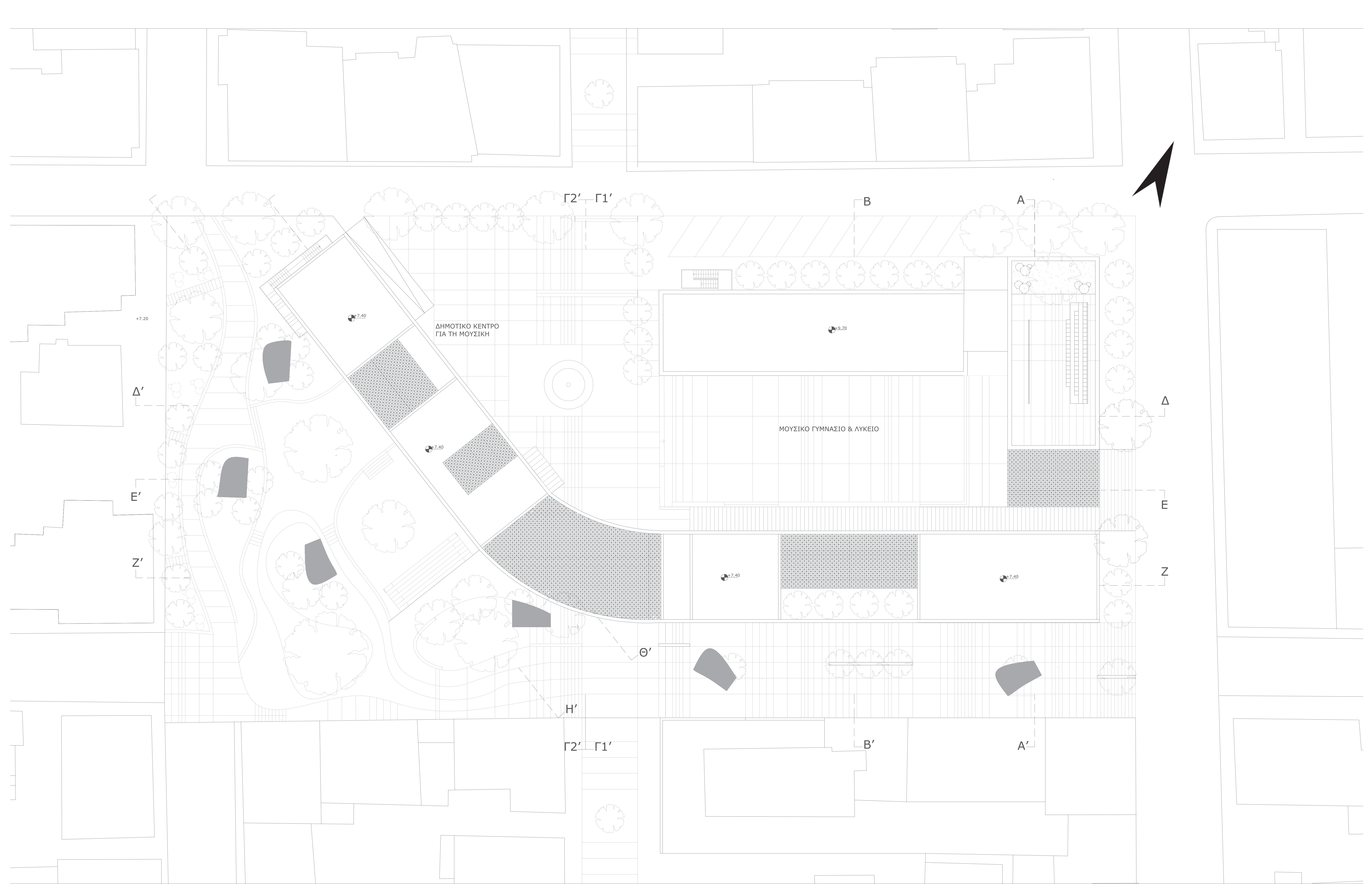
ΤΟΜΗ Α-Α΄

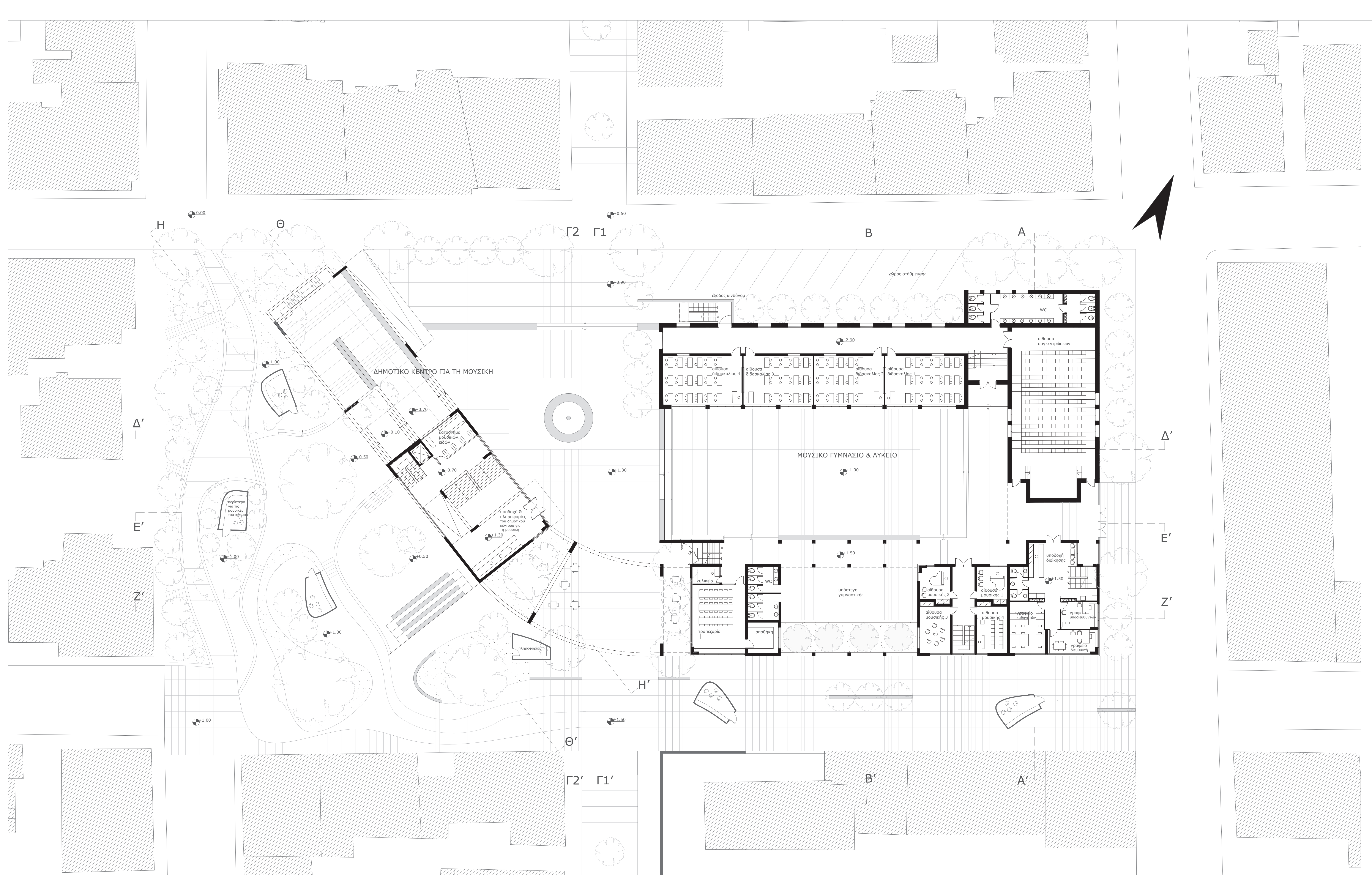
ΤΟΜΗ Β-Β΄

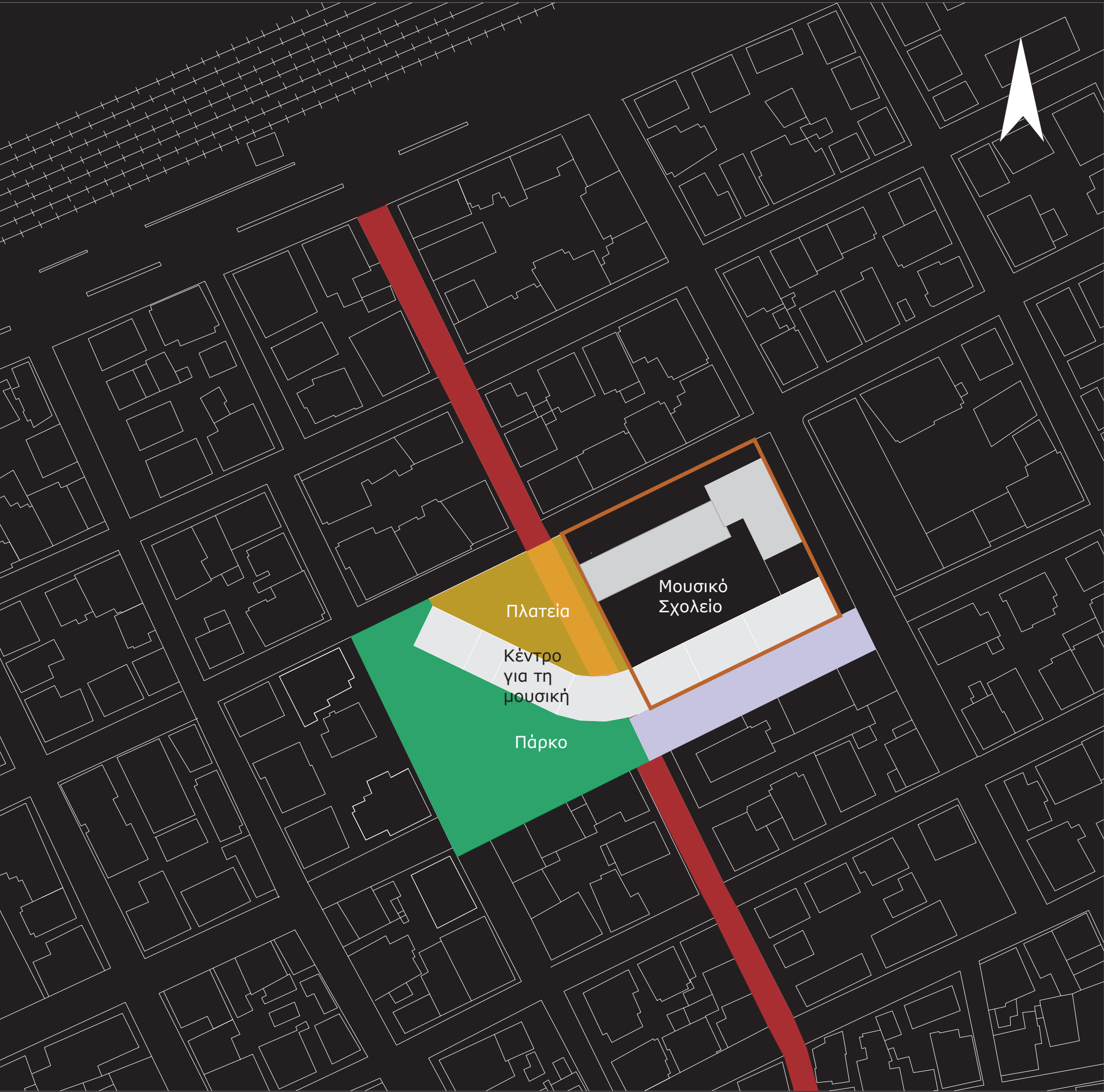
ΤΟΜΗ Γ1-Γ1΄

“ Ένα ωραίο κτίριο δεν είναι τίποτε άλλο παρά μουσική αισθητή στο μάτι, ένα κονσέρτο αρμονίας και αρμονικών σχέσεων αντιληπτό όχι στο χρόνο αλλά στην ακολουθία των χώρων”

Friendrich von Schelling (1775- 1860)

Συνθετικές ερμηνείες

Αναζήτηση των συνθετικών δομών του ελληνικού μοντερνισμού του '30 μέσα από πολλαπλές καλλιτεχνικές εκφράσεις και ερμηνεία τους μέσα από την αρχιτεκτονική πρόταση.

Μουσική _ καταρρίπτονται όλων των ειδών οι κανόνες που ίσχυαν μέχρι τότε στη μουσική (δομή,φράση, αρμονία,τονικότητα) και εμφανίζονται νέες μορφές καθώς και νέοι πρωτότυποι τρόποι εκτέλεσης της. Συχνά συνδυάζονται στοιχεία της παράδοσης με τις νεότερες τάσεις. Υπάρχει πλουραλισμός και παρατηρείται **συνεχής παραλλαγή των θεματικών στοιχείων και μοτίβων**.

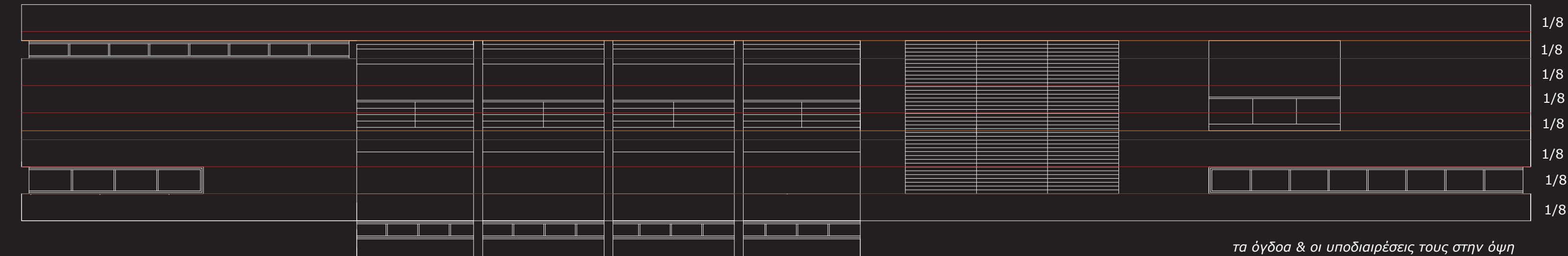
Ζωγραφική _ σύνθεση τάσεων της ευρωπαϊκής μοντέρνας τέχνης με στοιχεία της ελληνικής παράδοσης. Αναζήτηση ελληνικότητας. Ανθρωποκεντρισμός , κυριαρχία της νόησης πάνω στην αίσθηση , σχηματοποιήσεις στη σύνθεση, **το χρώμα απομακρύνεται απο τη φύση και γίνεται πιο πνευματικό**.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΩΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

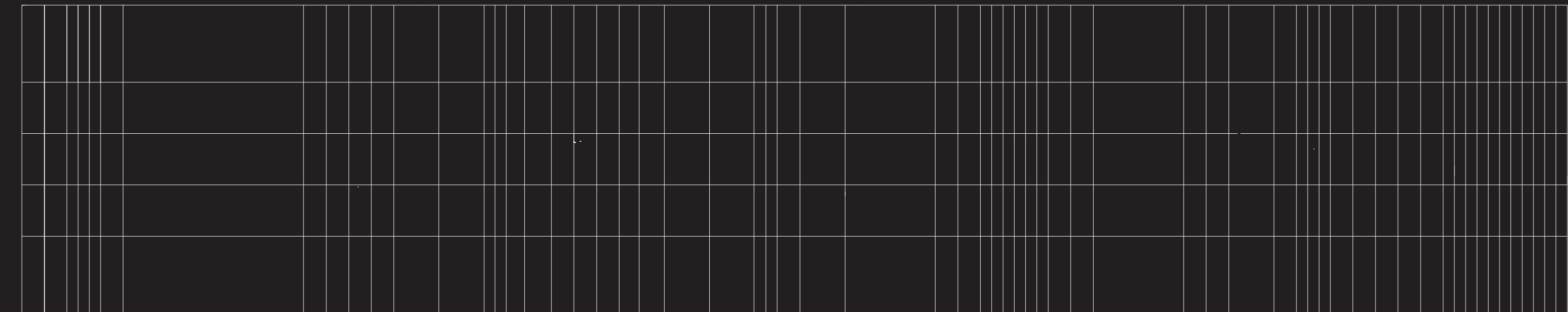
Ο κτιριακός όγκος που δημιουργείται μοιάζει να παράγει ένα ρυθμό, ο οποίος παραπέμπει σε μουσική αρμονία και προκύπτει μέσα από αναλογικές σχέσεις συγκεκριμένων μεγεθών.Τα μεγέθη αυτά προέρχονται από τιςδιαστάσεις του σχολικού κτιρίου του 1931 και τον κάναβο των υποστηλωμάτων του. Το αποτέλεσμα λοιπόν είναι ένας ενιαίος οργανισμός που ρέει σαν μουσική σύνθεση. Τα επιμέρους πλήρη αποτελούν τις μουσικές νότες και δημιουργούν τα θεματικά στοιχεία της σύνθεσης, ενώ τα κενά μεταφράζονται σε μουσικές παύσεις. Ο κάναβος που προκύπτει αποτελεί το μέτρο της μουσικής σύνθεσης, ενώ η παράθεση των όγκων στη βάση ενός κανόνα (γραμμική κίνηση που γίνεται τεθλασμένη) αποτελεί τη μουσική κλίμακα της σύνθεσης. Παρατηρείται ότι κανένα πλήρες και κανένα κενό δεν είναι όμοιο με τα υπόλοιπα, ενσωματώνοντας έτσι στο σχεδιασμό την τάση της μουσικής του 20ου αιώνα για συνεχή παραλλαγή των στοιχείων που αποτελούν τη σύνθεση. Οι μουσικές αναλογίες και συνεπώς ο ρυθμός περνούν και στις όψεις (η όψη προκύπτει από διαίρεση της επιφάνειας της σε όγδοα και τις υποδιαίρέσεις τους) καθώς και στην πλακόστρωση.

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΩΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

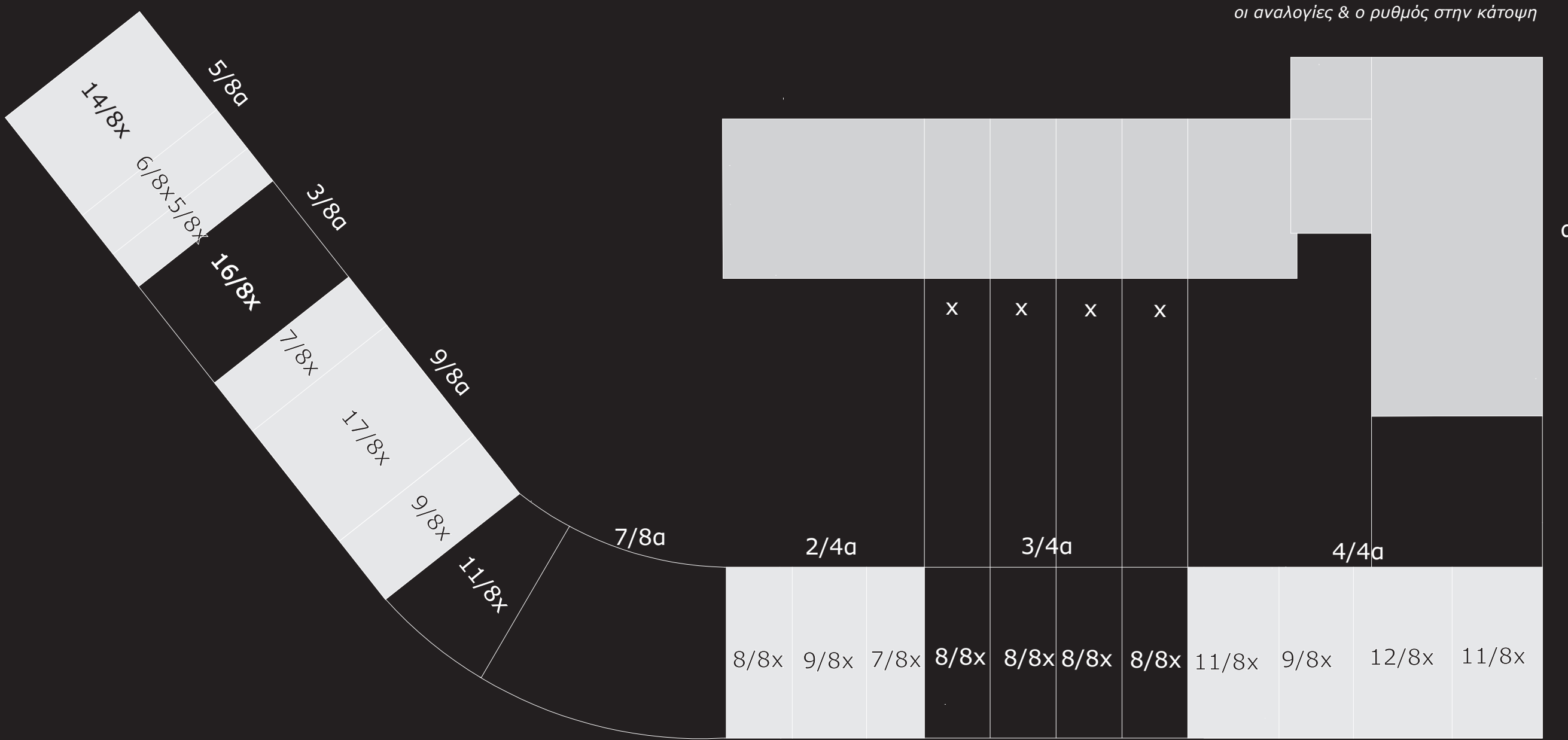
Στο κτίριο επιλέγεται το φορτισμένο συμβολικά λευκό ως το κατεξοχήν χρώμα του μοντέρνου κινήματος. Στο εσωτερικό όμως επιλέγονται χρώματα από την παλέτα των Ελλήνων ζωγράφων της γενιάς του '30.

τα όγδοα & οι υποδιαίρέσεις τους στην όψη

ο ρυθμός στην πλακόστρωση

οι αναλογίες & ο ρυθμός στην κάτοψη

ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

1. **Ανάδειξη και προστασία μνημείου μοντέρνου κινήματος**, στο πλαίσιο του docomomo (διεθνής ομάδα εργασιών για την τεκμηρίωση και διατήρηση τόπων και συνόλων του μοντέρνου κινήματος) θεωρώντας το δηλαδή ως σημαντικό έργο που εμπλουτίζει τηνελληνική πολιτισμική κληρονομία καθώς και στοιχείο διατήρησης της συλλογικής μνήμης του συγκεκριμένου τόπου.
2. **Ολική διαχείριση της περιοχής και αναβάθμισή της** μέσα από τον εμπλουτισμό της με νέες χρήσεις και δημιουργία πόλου έλξης, - απόδοση στους κατοίκους **ελεύθερου δημοσίου χώρου και αστικού πρασίνου** & αποδότη στην πόλη ενός **κτιρίου για τον πολιτισμό με διαπολιτισμική χρεία**.

ΕΠΕΜΒΑΣΗ:

Κατάτμηση του οικοδομικού τετραγώνου σε δύο ενότητες επιτρέποντας στην οδού Ξάνθου να διασχίσει το οικόπεδο επαναφέροντας έτσι παλαιότερη πολεοδομική χάραξη, η οποία είχε χαθεί με την ανοικοδόμηση του σχολείου. Διατήρηση μόνο του σχολείου του '30 και κατεδάφιση όλων των μεταγενέστερων προσθήκεων. Πεζοδρόμηση της οδού Ξάνθου από την αφετηρία της (σταθμός ΟΣΕ) μέχρι το τέλος της (θέατρο Απόλλων) έτσι ώστε να επιτευχθεί η ενοποίηση της περιοχής με το κέντρο της πόλης. Παράλληλα πεζοδρόμηση της οδού Τσαλδάρη και της Γυμνασιάρχου Δούκα στο σημείο μόνο που συναντά το οικοδομικό μας τετράγωνο έτσι ώστε το σχολείο, οι νέες λειτουργίες, το γαλλικό ινστιτούτο και το νηπιαγωγείο να αποτελέσουν μια πολιτισμική και εκπαιδευτική ενότητα στην πόλη του Πύργου.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΧΡΗΣΗΣ

η ανάγκη για διατήρηση του εκπαιδευτικού χαρακτήρα λόγω του σχολείου του 1931, η πολυπολιτισμικότητα της πόλης και η ανάγκη συνύπαρξης διαφορετικών εντοτήτων, η μεγάλη μουσική παράδοση της πόλης (η ίδρυση της Φιλαρμονικής σχολής Πύργου χρονολογείται το 1874) καθώς και η έλλειψη δημοσίων χώρων πολιτισμού και αστικού πρασίνου οδήγησαν στην επιλογή της παρακάτω χρήσης:

ΑΣΤΙΚΗ ΝΗΣΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

- Μουσικό Γυμνασίο & Λύκειο
- Δημοτικό Κέντρο για τη Μουσική
- Πάρκο
- Πλατεία

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

Μουσικό Γυμνάσιο & Λύκειο (από ΟΣΚ) :

διδασκαλία: αίθουσες διδασκαλίας, αίθουσες μουσικής, αίθουσες Η/Υ, εργαστήρια Φυσικής, Χημείας, Βιολογίας

διοίκηση: γραφείο διευθυντή,γραφείο υποδιευθυντή, γραφεία καθηγητών, αρχείο-γραμματεία-φωτοτυπείο]

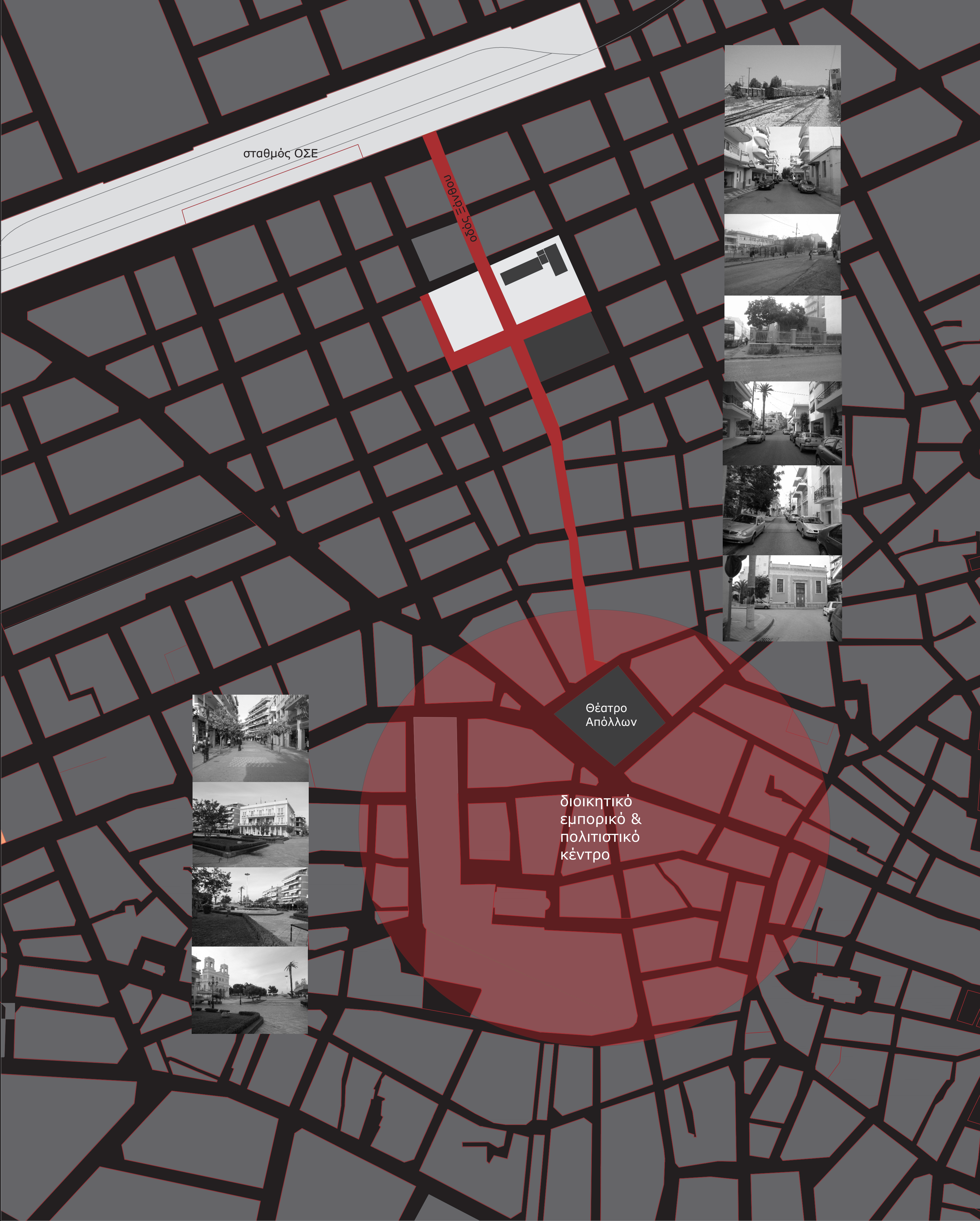
άθληση: αυλή, υπόστεγο, κλειστό γυμναστήριο

κοινωνικοί χώροι: κυλικείο, τραπεζαρία, βιβλιοθήκη - αναγνώστηριο, αίθουσα εκδηλώσεων

αποθήκες & WC

Δημοτικό Κέντρο για τη Μουσική:

χώρος υποδοχής & ενημέρωσης, κατάστημα ειδών μουσικής, αίθουσα συναυλιών, αίθουσα για τη φιλαρμονική, ωδείο, μουσείο αρχαίων μουσικών οργάνων, βιβλιοθήκη για τη μουσική, οι μουσικές του κόσμου

1ο Γυμνάσιο Πύργου

Το εν λόγω σχολείο ανεγέρθη στα πλαίσια του **προγράμματος ανέγερσης σχολικών κτιρίων το 1931 υπό τον τότε υπουργό παιδείας Γ. Παπανδρέου**. Σύμφωνα με τον Π. Καραντινό στην έκδοση “Τα νέα σχολικά κτίρια” του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας το 1938 ο αρχιτέκτονας του Γυμνασίου του Πύργου είναι ο **Ν. Κακούρης**. Το γυμνάσιο ανήκει στα σχολεία της τυπολογίας 1 “εις περιοχάς εκτεθειμένας εις την υγρασίαν, το κρύο και τους δυνατούς ανέμους, τον συννηθή τύπον διδακτηρίων με βορεινούς κλειστούς διαδρόμους και αίθουσας διδασκαλίας προς μεσημβρίαν”. Παρατηρείται χρήση οπλισμένου σκυροδέματος για τα φέροντα στοιχεία, χρήση οπτοπλινθοδομής για τα τοιχώματα πλήρωσης, διάνοιξη παραθύρων σε όλοτο μήκος της μεσημβρινής πλευράς των αιθουσών, γραμμική αλληλουχία των τάξεων κατανεμμένων σε δυο ορόφους, αίθουσα συγκεντρώσεων και υπόστεγο γυμναστικής σε ξεχωριστό όγκο.

Ο αρχιτέκτων Νικόλαος Κακούρης (1903-1993):

Σπούδασε στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και στην Ecole de Beaux Arts του Παρισιού. Από το 1929 Από το 1929 που ξεκίνησε την επαγγελματική του δραστηριότητα στην Ελλάδα, έχτισε αρκετές μονώροφες και διώροφες οικοδομές, συμμετείχε και διακρίθηκε σε πολλούς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς (ΡΙζάρειος Εκκλησιαστική Σχολή και κτίρια εργαστηρίων της Ιατρικής και Κτηνιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης). Υπήρξε ένας από τους αρχιτέκτονες του προγράμματος ανέγερσης σχολικών κτιρίων του Υπουργείου Παιδείας (Γυμνάσιο Πύργου, Θηβών Αιγίου και Λιβαδειάς).Διετέλεσε διευθυντής της Υπηρεσίας Πολεοδομικών Μελετών και συνίδρυσε τη Σχολή Αρχιτεκτονικών Μελετών για όσους είχαν την πρόθεση να σπουδάσουν στην Ecole de Beaux Arts. Φεσσά-Ερμανουήλ Ελένη, Αρχιτέκτονες του 20ου αιώνα,εκδ. Ποταμός, Αθήνα 2009

ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ 1ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Α ΦΑΣΗ 1931: Το πρόγραμμα σχολικών κτιρίων εφαρμόζεται στον Πύργο.

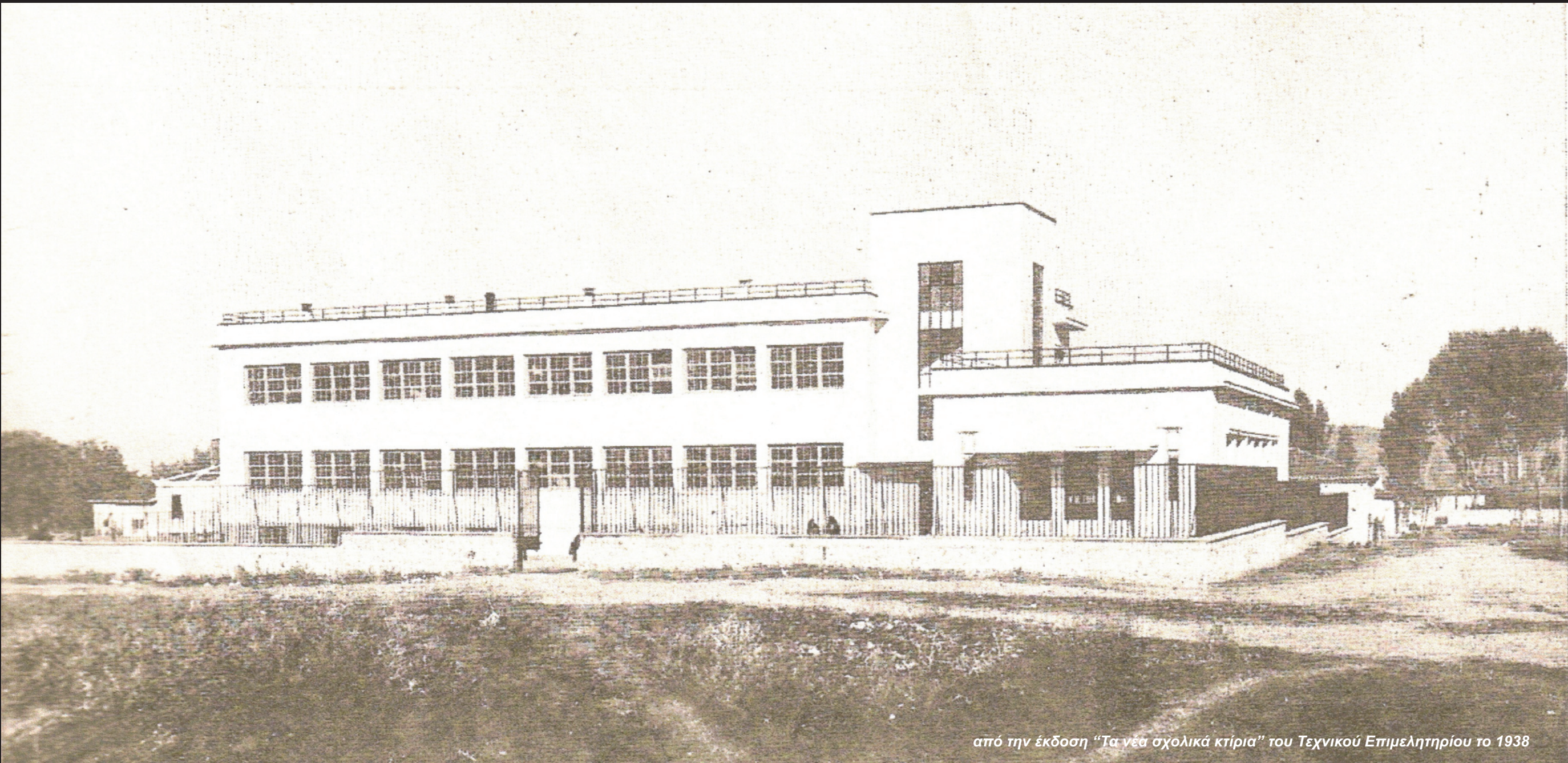
Το Γυμνάσιο ανεγέρθη το έτος 1931 δαπάναις του Δημοσίου και του Δήμου επί πρωθυπουργού Ε. Βενιζέλου, υπουργού Γ. Παπανδρέου και επι Δημάρχου Διονυσίου Κορκολή”. Σύμφωνα με δημοσιεύματα της εποχής για την ανέγερση του γυμνασίου καταργήθηκε η δημοτική πλατεία της Ετιάς, παραχωρήθηκαν δυο οικοδομικά τετράγωνα και έκλεισε η οδός Ξάνθου που διερχόταν διαμέσου της πλατείας.

Β ΦΑΣΗ 1976: Νέες λειτουργικές απαιτήσεις - επέκταση του υφιστάμενου κτιρίου.

Προκείμενοι να συστεγαστεί με το Γυμνάσιο και το 1ο Λύκειο Πύργου γίνονται διάφορες προσθήκες στο κεντρικό κτίριο. Καταργείται το υπόστεγο γυμναστικής και στη θέση του και σε επαφή με το κεντρικό κτίριο κατασκευάζεται διώροφο κτίσμα με καλυμμένους ανοιχτούς διαδρόμους προς το νότο. Στο κεντρικό κτίριο διανοίγεται θύρα στη δυτική πλευρά στο τέλος του διαδρόμου για εσωτερικήεπικοινωνία με το νέο κτίριο. Το νέο κτίριο φιλοξενεί τη διοίκηση στο ισόγειο και αίθουσες διδασκαλίας στον όροφο. Στην ανατολική πλευρά και σε συνέχεια της αίθουσας εκδηλώσεων κατασκευάζεται διώροφο κτίσμα, το οποίο επικοινωνεί εσωτερικά με το κεντρικό μέσω θύρας που διανοίγεταιστον όροφο στην ανατολική πλευρά. Το νέο κτίριο φιλοξενεί το κυλικείο και τηβιβλιοθήκη στο ισόγειο και αίθουσες διδασκαλίας στον όροφο. Στηθέση του κήπου του 1931 κατασκευάζεται μονώροφο γραμμικό κτίσμα που φέρει εσωτερικό γυμναστήριο και WC.

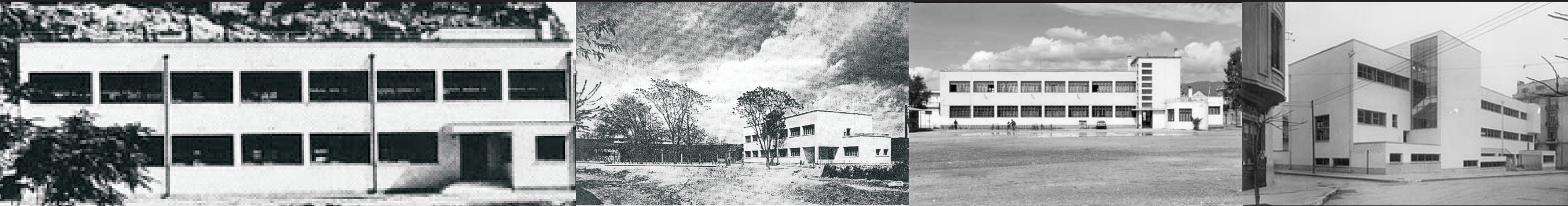
Γ ΦΑΣΗ 2007: Το κτίριο του 1931 εγκαταλείπεται.

Μετά από το σεισμό της 27ης Οκτωβρίου 2007 στον Πύργο Ηλείας προκαλούνται σημαντικές καταστροφές στο κεντρικό κτίριο. Το κτίριο κρίνεται ακατάλληλο και εγκαταλείπεται. Στήνεται πρόχειρη μονώροφη λυόμενη κατασκευή απέναντι από αυτό για να στεγάσει τις αίθουσες διδασκαλίας, η οποία διατηρείται μέχρι και σήμερα.

από την έκδοση “Τα νέα σχολικά κτίρια” του Τεχνικού Επιμελητηρίου το 1938

Παραδείγματα άλλων σχολικών κτιρίων του '30 που παρουσιάζουν όμοια χαρακτηριστικά με το Γυμνάσιο του Πύργου

Π. Καραντινός, Δημοτικό Σχολείο οδού Καλλιπεριών, Αθήνα 1932

Π. Καραντινός, Δημοτικό Σχολείο Αταλάντης,1932

Γ. Γεωργακόπουλος, 1ο Γυμνάσιο Μεσολογγίου,1931

Ν. Μητσάκης, Πρακτικό Λύκειο Αμπελακίων, 1928

δημοσιεύματα τοπικών εφημερίδων εποχής για την ανέγερση του σχολικού κτιρίου

η εικόνα του Γυμνασίου του Πύργου σήμερα

